

BUDGET 2024

Anvisningar för upprättande av budgeten

Innehållsförteckning

Inledning	2
Omvärldsanalys.....	2
Befolkningsutvecklingen och sysselsättning.....	4
Ekonomiska förutsättningar.....	5
Förväntade skatteinkomster och statsandelar	6
Investeringar	7
Bilagor	
Budgetschema 2024	8
Tidtabell för budgetprocessen under året.....	9

Inledning

Budgeten är fullmäktiges styrinstrument för kommande årsverksamhet.

Enligt 110 § i kommunallagen ska fullmäktige före utgången av året godkänna en budget för staden för det följande kalenderåret med beaktande av stadskoncernens ekonomiska ansvar och förpliktelser. I samband med att budgeten godkänns ska fullmäktige också godkänna en ekonomiplan för tre eller flera år (plane period).

Budgeten för 2024 utgår från den gällande strategin. Stadens strategi godkändes av stadsfullmäktige 25.4.2022 (§ 34).

Stadens strategi utgör följande fyra temaområden:

Stadsfullmäktige fastställer verksamheternas målsättningar och beviljar anslag för förverkligande av dessa. Fullmäktige tar ställning till mål och resursering av verksamheterna på ansvarsområdes- och verksamhetsbidragsnivå. Den detaljerade användningen av anslagen fastställs genom dispositionsplaner på nämnd-, sektion och styrelsenivå.

De enskilda ansvarsområdenas mål och visioner skall vara i linje med och befrämja de mål, visioner och värderingar staden har. Stadens strategi skall enligt kommunallagen styra budgetarbetet och samt verksamhetsmässiga -, personalutvecklings- och ekonomiska mål.

Omvärldsanalys

Finland har under de senaste åren drabbats av två betydande externa kriser när världsekonomin först försvagades av coronapandemin och genast efter att pandemin avtagit inleddes Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Kriserna påverkade landets ekonomi och ledde till avtagande tillväxt, inflation och en minskning av hushållens köpkraft.

I Finland upphörde den svaga produktionsnedgången under årets första kvartal 2023. Den ekonomiska situationen är dock delad både i Finland och i världen. Tjänsterna växer kraftigt, sysselsättningsläget fortsätter att förbättras och lönerna stiger. Däremot är läget i industrin klart svagare och de höga räntorna har skapat en djup nedgång i byggandet. Finlands bruttonationalprodukt (BNP) växer inte i år utan förutspås ligga kvar på fjolårets nivå. Efterfrågan väntas ta fart i slutet av året, då prisuppgången mattas av, ränteuppgången avstannar och hushållens inkomster växer snabbare än tidigare.

BNP förväntas uppgå 2024 med 1,4 procent och 1,9 procent 2025.

Under de senaste åren har det skett och fortsätter under de kommande åren att ske betydande förändringar i kommunernas verksamhetsområde. I stora och växande kommuner är investeringstrycket stort, medan servicebehovet minskar i små kommuner och det är svårt att anpassa servicenätet. Social- och hälsovårdsreformen som genomfördes vid årsskiftet, har bidragit till att synliggöra skillnaderna i kommunernas utgifts- och inkomststrukturer och variationerna leder till stora finansieringselement som jämnar ut reformens konsekvenser i statsandelen för basservice. Som en följd av reformen förändras skatteinkomsternas och statsandelarnas roll i den kommunala skattefinansieringen avsevärt.

Återhämtningen av den globala ekonomin från covid-19-pandemin och det ryska anfallskriget är skör. Inflationen har avtagit långt beroende på att energipriset sjunkit, men inflationen är fortfarande på en hög nivå i många ekonomier. Den globala ekonomiska tillväxten kommer att avta till 2,7 procent 2023 och återhämta sig till 2,9 procent tillväxt 2024 när inflationen avtar och realinkomsterna stiger. (Källa: Finansministeriet, Taloudellinen katsaus, sommaren 2023).

Centrala Prognostal	2020	2021	2022	2023**	2024**	2025**
BNP, md euro	238	251	267	279	289	301
Export, % **	-7,8	6,0	1,7	1,1	4,1	3,7
Sysselsättningsgrad, %	70,7	72,3	73,8	73,9	74,2	74,6
Arbetslöshetsgrad, %	7,7	7,7	6,8	7,0	6,8	6,6
Korta räntor (3 mån, Euribor), %	-0,4	-0,5	-0,3	3,5	3,6	2,6
Långa räntor (stadens obligationer,10 år), %	-0,2	-0,1	1,7	3,0	3,2	3,2

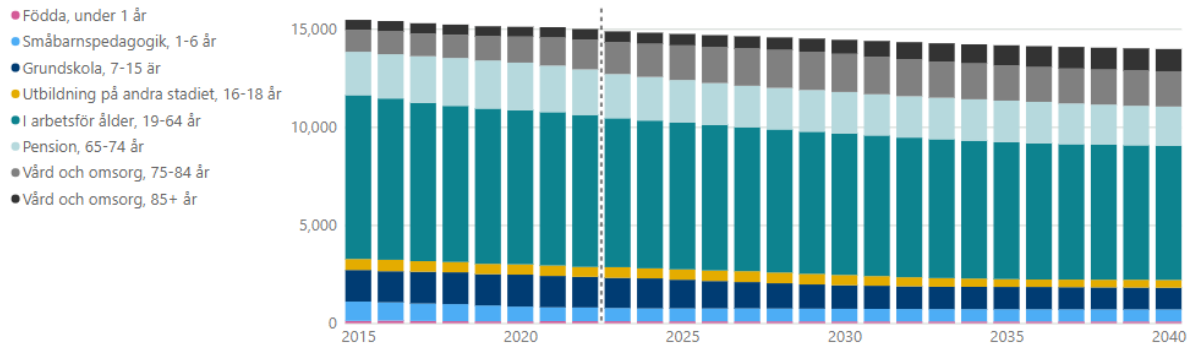
Källa: Finansministeriet, Taloudellinen katsaus, sommaren 2023

Befolkningsutvecklingen och sysselsättning

Enligt prognosen sker en nedåtgående utveckling i befolkningsutvecklingen. De äldre med behov för vård och omsorg ökar, befolkning i arbetsför ålder samt barn under 15 år minskar fram till 2040.

Bör noteras att statistikcentralens prognoser som sträcker sig för en längre tid är osäkra och beskriver den framtida befolkningsutvecklingen. Statistikcentralens befolkningsprognoser är s.k. demografiska trendkalkyler, dvs. en beräkning på hur den framtida befolkningen i ett område kunde vara, om de senaste årens befolkningsutveckling fortsatte oförändrad.

Befolkning 2015–2022, befolkningsprognos 2023–2024:

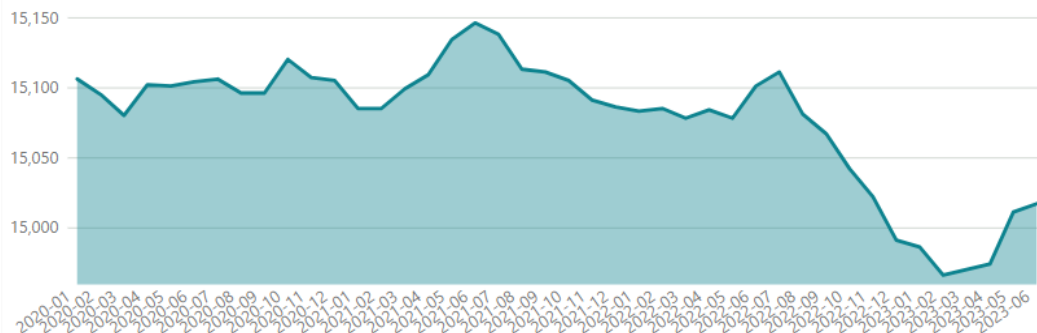
(Källa: Statistikcentralen / Pargas stad Dashboard)

Under årets första 6 månader har Pargas stad enligt Statistikcentralen följande invånarantal:

Månad	Levande födda	Döda	Naturlig folkökning	Nettoflyttning mellan kommuner	Nettoinvandring	Totalförändring	Totalförändring
2023-01	13	17	-4	-10	6	-5	14,986
2023-02	10	21	-11	-8	0	-20	14,966
2023-03	11	21	-10	4	9	4	14,970
2023-04	9	14	-5	1	9	4	14,974
2023-05	8	12	-4	36	8	37	15,011
2023-06	5	10	-5	-1	11	6	15,017
Total	56	95	-39	22	43	26	15,017

Per sista juni har staden ett invånarantal på 15 017, bestående av hälften kvinnor och hälften män (7 511/7 506 personer). Cirka 15 % av invånarna är unga under 15 år, ca 56 % utav invånarna är mellan 15–64 och 29 % är över 65 år. Den nedåtgående naturliga folkökningen grundar sig på att flera invånare avlidit än fötts. Under årets första månader har dock nettoinflyttning till staden varit positiv.

Befolkningen månadsvis:

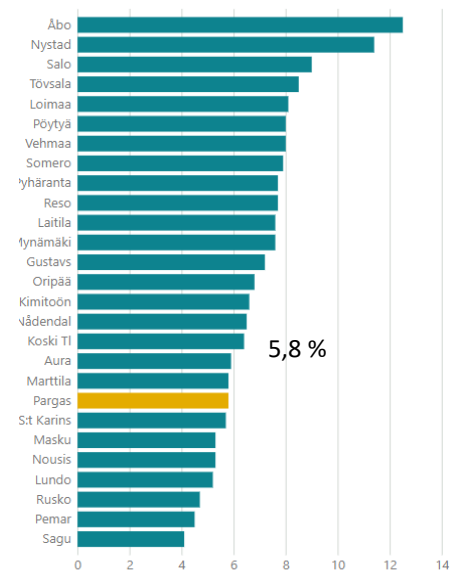
(Källa: Statistikcentralen / Pargas stad Dashboard)

Sysselsättningsöversikt

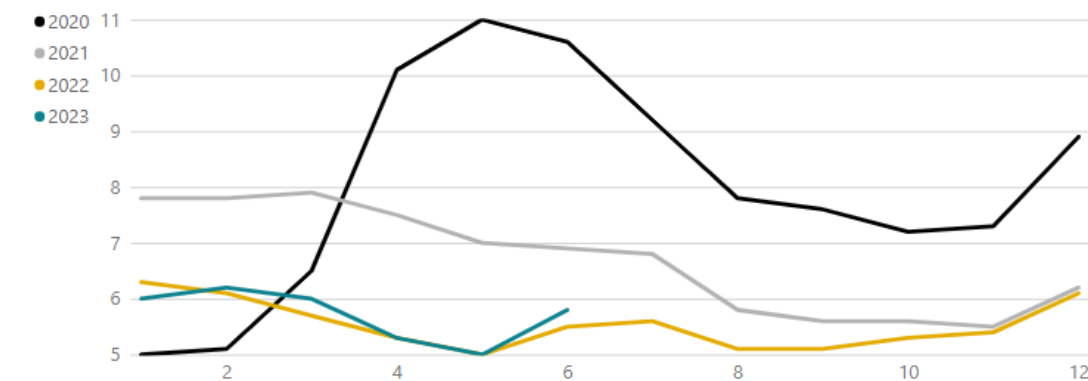
Andelen arbetslösa arbetssökande i Egentliga Finland i slutet av juni var 9,4 %. Andel arbetslösa i arbetskraften var klart lägre än i landet som helhet (10,0 %). Den lägsta arbetslöshetsgraden fanns bland annat i Åboland (6,0 %) och andelen arbetslösa arbetssökanden har minskat med 3 % jämfört med samma period året innan. I Egentliga Finland ökade antalet permitterade med 400 personer (33 %) jämfört med för ett år sedan.

I Pargas ligger andelen arbetslösa arbetssökanden på 5,8 %, totalt 392 arbetslösa, varav 54 % är män, cirka 14 % är arbetslösa arbetssökanden under 25 år, 45 % är över 50 år och 34 % är långtidsarbetslösa (över ett år).

Andelen arbetslösa av arbetskraften, %:

Andelen arbetslösa av arbetskraften i Pargas, %:

(Källa: NTM / Pargas stad Dashboard)

Ekonomiska förutsättningar

De nationella ramarna för kommunernas ekonomi 2024 – 2027 beskrivs i finansministeriets kommunekonomiprogram från våren 2023.

I programmet har man konstaterat följande:

Finlands splittrade kommunstruktur, den åldrande befolkningen och den minskade nativiteten har lett till en differentiering av kommunfältet, som hotar att öka ytterligare under de kommande åren om förändringen i befolkningsstrukturen fortsätter på det sätt som prognostiserats. Differentieringen försvårar genomförandet av kommunernas lagstadgade uppgifter på ett ekonomiskt och funktionellt hållbart sätt. Den försvårar också styrningen av den kommunala ekonomin och bedömningen av konsekvenserna av de uppgifter och skyldigheter som åläggs kommunerna. Ju större skillnader i förhållanden, behov och inkomstbas det uppstår mellan kommunerna, desto svårare är det att jämna ut skillnaderna i statsandelssystemet så att systemet samtidigt också skulle sporra kommunerna till ekonomisk och funktionell effektivitet.

Social- och hälsovårdsreformen som trädde i kraft vid ingången av 2023 synliggör också för sin del hur stora skillnaderna i kommunernas utgifts- och inkomststrukturer har hunnit bli före genomförandet av reformen. För att avvikelserna i beloppet av de kostnader och inkomster som överförs från kommunen inte ska orsaka några betydande förändringar i balansen i kommunens ekonomi, utjämnas reformens konsekvenser genom

finansieringselement som ingår i statsandelarna. Till följd av detta har viktningsvärdena för skatteinkomster och statsandelar i den kommunspecifika skattefinansieringen ändrats betydligt från och med ingången av 2023.

Överföringen av ansvaret för att ordna arbetskraftsservicen till kommunerna kommer också ha konsekvenser för den kommunala ekonomin.

Beträffande de kommunala lönerna kommer per 1.6.2024 en allmän löneförhöjning på 2,27 % och en justeringspott på 0,73 %. Därtill kommer det två gånger under året 1.2.2024 och 1.6.2024 en pott för löneutvecklingsprogrammet på totalt 1 %.

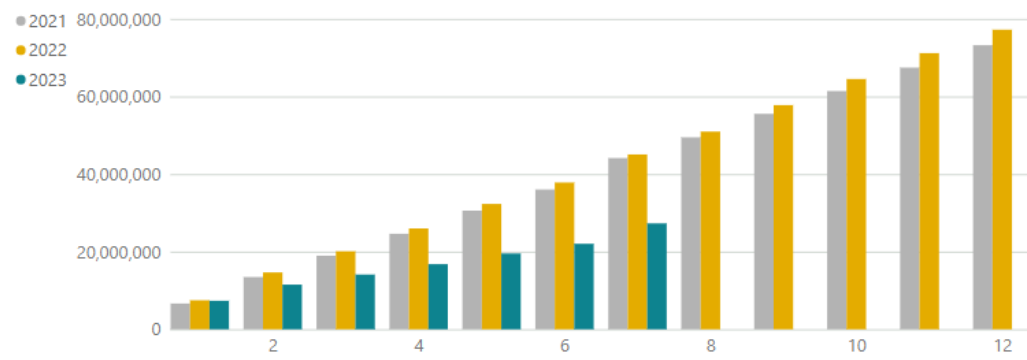
Förväntade skatteinkomster och statsandelar

Kommunernas skatteinkomster utgörs av kommunal-, fastighets- och samfundsskatt.

Totala skatteinkomsterna för 2023 förväntas utgående ifrån vårens prognos uppgå till 43,5 miljoner euro. I den godkända budgeten för år 2023 är beloppet 42,4 miljoner euro.

Skatteinkomsterna minskade 2023 från tidigare år till följd av social och hälsovårdsreformen i och med att en del av skatteinkomsterna överförts till staten.

Utvecklingen av stadens skatteinkomster totalt per månad

(Källa: Skatteförvaltningen / Pargas stad Dashboard)

I budgetramen för 2024 har skatteinkomsterna beräknats enligt Kommunförbundets senaste prognos som utkom 14.4.2023, utgående i från ett invånarantal om 14 855 personer. För Pargas stads prognostiseras skatteinkomsterna 2024 till 41 340 t€, vilket är 2,1 M€ mindre än för 2023.

Av de prognostiserade skatteinkomsterna utgör kommunalskatten 28 573 t€, 2 349 t€ samfundsskatten och fastighetskatten 10 418 t€ för år 2024.

Budgetramen utgår från en oförändrad inkomstskatteprocent om 7,86 %.

Kommunalskattens skattegrund						
	2021	2022	2023**	2024**	2025**	2026**
Befolkning, åldersgruppsvis 31.12						
0-18 åringar.	2 941	2 868	2 836	2 778	2 724	2 668
Ändring %	-1,9	-2,5	-1,1	-2,1	-1,9	-2
19-64 åringar.	7 814	7 744	7 666	7 608	7 552	7 501
Ändring %	-0,6	-0,9	-1,0	-0,8	-0,7	-0,7
+65 åringar.	4 331	4 379	4 420	4 470	4 514	4 559
Ändring %	2,0	1,1	0,9	1,1	1,1	1,1
Inväningarantal i slutet av året	15 086	14 991	14 922	14 855	14 790	14 727
Ändring %	-0,1	-0,6	-0,5	-0,5	-0,4	-0,4

Sammandrag						1 000€
Redovisningsår	2021	2022	2023**	2024**	2025**	2026**
Skatteslag						
Kommunalskatt	59 976	63 196	30 328	28 573	28 942	29 991
Ändring %	4,4	5,4	-52	-5,8	1,3	3,6
Samfundsskatt	3 735	4 042	2 747	2 349	2 510	2 635
Ändring %	43,7	8,2	-32	-14,5	6,8	5,0
Fastighetsskatt	9 542	10 017	10 390	10 418	10 418	10 418
Ändring %	10,0	5,0	3,7	0,3	0,0	0,0
Skatteinkomster	73 253	77 254	43 465	41 340	41 869	43 044
Ändring %	6,6	5,5	-43,7	-4,9	1,3	2,8

(Källa: Kommunförbundets skatteprognos 13.04.2023)

Enligt prognosen från Kommunförbundet daterad 5.5.2023 kommer staden att erhålla 8 661 942 euro i statsandelar 2024, vilket betyder ca 1,9 MEUR mindre än år 2023.

Dessa förhandsuppgifter för de nuvarande beräkningarna kommer att justeras under hösten 2024. Den slutliga nivån på både 2023 och 2024 kommer att fastställas under hösten 2023 då kommunernas slutliga bokslutsuppgifter fastställs.

Man vet redan att de slutliga kostnader för social- och hälsovården blev betydligt högre än beräknat i de förhand uppgjorda prognoserna för år 2023, vilket leder till att kommunernas statsandelar påverkas ytterligare negativt 2024.

Investeringar

Fortsättningsvis har staden ett stort investeringbehov. För att få budgeten 2024 i balans krävs det att investeringarna prioriteras mycket väl. Efter några år av en tillfällig högre nivå på investeringsbudgeten, till följd av byggandet av Lärcentret Brava, behöver nu stadens investeringsbudget återgå till en nivå som utgår från att staden själv kan finansiera de investeringar man planerar att genomföra.

Bilagor

Budgetschema 2024

